

ARBETSMARKNADENS FÖRVÄNTNINGAR

Lagom utbildad är bäst

Arbetsmarknaden är svår för den som saknar gymnasial utbildning, men också för de med eftergymnasial utbildning. Ligger arbetsmarknadens lösning däremellan?

Bara det senaste decenniet har antalet arbetslösa utan gymnasial utbildning fördubblats. Bland de yrken denna grupp arbetar inom återfinns dels yrken som lagerpersonal, lastbilschaufför och klassiska serviceyrken inom vård och restaurang, för att nämna några.

Samtidigt är det yrken som i majoriteten av fallen kräver gymnasial eller högre utbildning. För de flesta av de yrken som denna grupp arbetar i, finns det redan en praktisk gymnasieutbildning för. Att ha den utbildningen skulle ge en större fördel även på arbetsmarknaden för dessa jobb – ändå är det många som varken påbörjar eller slutför gymnasieutbildningen. Det är lätt att avfärda

detta med bristande motivation hos de ungdomar som inte skaffar sig en gymnasieexamen. Men kanske är detta att förenkla problematiken. Sedan utbyggnaden av högre utbildning och den ökade tillgängligheten till densamma via möjlighet till studielån, har en akademisering skett i vårt samhälle. Detta märks inte minst när den nuvarande regeringen beslutade att införa obligatorisk högskolebehörighet på de praktiska gymnasieutbildningarna. Signalen är tydlig; Studera helst vidare efter gymnasiet. Om du inte gör det måste du i alla fall ha möjligheten.

Det finns fler olönsamma eftergymnasiala utbildningar än någonsin. En färsk undersökning visar att studenter mår allt sämre, och det sena inträdet på svensk arbetsmarknad förklaras av att allt fler väljer högre utbildning.

Detta i sig behöver inte vara fel. Men de klyftor som växer sig fram i utbildningsnivå bland våra unga är problematiskt. Arbetsgivare har i fle-

ra år larmat om att matchningen på arbetsmarknaden är dysfunktionell. Samtidigt som det finns kompetensbrist kryllar lärosätena av utbildningar där det redan råder ett överskott på arbetskraft. Och, för att strö lite extra salt i arbetsmarknadens sår: allt fler har svårare att fullfölja en gymnasieutbildning.

Fler borde uppmuntras till att söka praktiska gymnasieutbildningar, som är en säker väg till jobb och dessutom ett sätt att kompetensförsörja samhällsbärande yrken som skriker efter arbetskraft. Utgångspunkten att man ska studera vidare efter gymnasiet måste skrotas. En lång, akademisk utbildning är gravt överskattat i Sverige. En praktisk gymnasieutbildning är väldigt underskattad.

Skoltrötthet ska inte leda till avhopp och arbetslöshet, utan till jobb. Och den ekvationen blir svår att få ihop när man till varje pris måste lära sig algebra, fast man går vård och omsorg.

En lång, akademisk utbildning är gravt överskattat i Sverige. En praktisk gymnasieutbildning är väldigt underskattad.

Hokus pokus om knäleder ovärdigt i ett rättssamhälle

Det går att ha olika åsikter i migrationsfrågan. Men det går knappast att hävda att en åldersbedömning som genomförs med så ifrågasatta metoder ska få bidra till att fälla avgörandet i en asylprocess.

BAllt färre barn söker asyl på egen hand i Sverige. Fram till 19 juni i år rör det sig om endast 449, varav 111 är flickor. Statistiken visar att cirka 56 procent av dem kommer att få uppehållstillstånd, men det kommer att dröja cirka 565 dagar innan de får besked om detta.

För många kommer denna väntan att bli allt annat än lätt.

Att dra slutsatser om framtiden utifrån dagens statistik är vanskligt. Migrationsverkets prognos för året 2018 spretar mellan 900 till 2400 barn. Minst lika vanskelig är den process som handlar om att åldersbestämma barn.

2017 infördes nya regler i utlänningslagen som innebär en skyldighet för Migrationsverket ”att göra en åldersbedömning i ärenden där det finns skäl att ifrågasätta en sökandes uppgift om att denne är barn”. Det görs genom en så kallad medicinsk åldersbedömning som i slutändan leder fram till ett rättsmedicinskt utlåtande. Denna hantering är idag starkt ifrågasatt.

Att röntga visdomständer, handleder och knäleder må vara möjligt rent tekniskt, men frågan är om det är processer som i alla avseenden kan beskrivas som fullt ut rättssäkra om de omges med så stor osäkerhet som de uppenbarligen gör.

Av fredagens Svenska Dagbladet framgick att Rättsmedicinalverket nu backar och medger att det inte går att hävda att knät hos de flesta har växt färdigt vid mellan 22 och 28 års ålder. Ett sådant påstående saknar vetenskapligt stöd. Därmed torde det också vara svårt att fortsätta hävda, att en sådan mätning ska ligga till grund för att fastslå vem som är över respektive under 18 år.

Juridik är ingen exakt vetenskap. Det är inte heller läkarvetenskapen; det är rimligare att tala om att forskningsresultat är provisoriska sanningar i väntan på nya rön och upptäckter. Enligt Svenska Dagbladet säger sig Migrationsverket inte tillmäta den ifrågasatta metoden någon större betydelse, något som motsägs av de juridiska experter som tidningens reporter Negra Efendic har talat med. De menar tvärtom att formuleringarna om mognaden i lårbenets tillväxtzon ”ges stor betydelse i besluten”.

Reglerna om åldersbestämning ska vara rättssäkra. Det enda tänkbara i detta läge är att börja om, ta fram pålitliga metoder och använda dessa på ett ansvarsfullt sätt. Barn på flykt ska inte hanteras på ett så godtyckligt sätt som nu.

MITT EUROPA

Wikström: Inte omöjligt att stoppa ”fake news

CECILIA WIKSTRÖM

En välfungerande demokrati förutsätter välinformerade medborgare. Alternativa fakta om detta är ”fake news”.

Och med internet och utvecklingen av sociala medier har möjligheterna att sprida information ökat dramatiskt. Detta har lett till att det blivit väldigt enkelt att sprida inte bara korrekt information, utan också falska, sensationella påståenden som snabbt kan delas på olika plattformar för sociala medier och inom loppet av några sekunder nå tusentals människor..

En välfungerande demokrati förutsätter välinformerade medborgare. I vår demokrati, där folket väljer sina representanter baserat på politiska preferenser, är det därför absolut nödvändigt för medborgarna att kunna fakta- och källgranska för att få tillgång till korrekt information för att kunna göra välgrundade val och bygga tillit till sina folkvalda.

I Sverige blev problemet med falska nyheter uppenbart för oss alla när USA:s president Donald Trump våren 2017, i sitt försvar av beslutet att stänga USA:s gränser mot vissa muslimska länder, utbrast: ”You look at what’s happened last night in Sweden. Sweden! Who would believe this? Sweden!”

Strax skulle det visa sig att det just den kvällen faktiskt inte hade hänt något särskilt i Sverige, utan att Trump refererade till ett hårt vinklat

nyhetsinslag om Sveriges flyktingmottagande som tv-kanalen Fox News hade sänt kvällen innan. Ett reportage som gjorde helt grundlösa kopplingar mellan flyktingar och grov kriminalitet.

I det här fallet levererade Sveriges civilsamhälle ett snabbt och starkt svar till Trump. Projektet Last night in Sweden drog igång. Några av Sveriges duktigaste fotografer begav sig ut i samhället för att dokumentera vad som faktiskt händer i Sverige under helt vanliga vardagskvällar. Det är nya och gamla svenskar som äter middag, arbetar, föder barn, tittar på fotboll, fikar och så vidare. Bilderna blev till en bok som senare överlämnades till Trump och USA:s kongressledamöter. Jag stod också värd för utställningen av projektet i Europaparlamentet hösten därpå.

Spridningen av falska nyheter kommer både utifrån och inifrån vårt land. Tyvärr har vi en del svenska politiker som friskt delar information från kända falska nyhetsskäl-lor likt Nya Tider (tidigare Fria Tider). Denna information förs sedan vidare i till exempel intervjuer med trovärdiga medier. Myten blir sanning när den upprepas och återges tillräckligt många gånger, och information som i grunden inte är sanning senlig genomgår en slags ”normaliseringsprocess” för att steg för steg legitimeras

Så har skett med exempelvis diskussionerna kring Sveriges höga våldtäktsstatistik. I realitet innebär detta inte nödvändigtvis att Sverige har fler våldtäktsfall. För att förstå statistik måste man vara medveten om statistikens olika nyanser, dess kontext och särart, så som Sveriges, jämfört med andra länders, breda

definition av vad som betecknas som våldtäkt. Dessa viktiga nyanser framhålls sällan av falska nyhetsskäl-lor och därmed får läsarna en skev bild av hur verkligheten ser ut.

I maj är det återigen val till Europaparlamentet. Förutom hotet från troll på internet, twitter-botar och hårt vinklad media, så har för bara ett par veckor sedan den ökände spridaren av falska nyheter Steve Bannon, före detta ledare för extremhöger tidningen Breitbart News och tidigare chefsstrateg för Trump, rest över Atlanten för att sätta upp ett väl bemannat kontor i Bryssel, varifrån man kommer att målmedvetet stötta andra högernationalister som Ungerns Viktor Orban, Frankrikes Marine Le Pen och Italiens Matteo Salvini under valrörelsen. Dessa politikers gemensamma mål är att destabilisera EU.

Bekämpningen av falska nyheter är svårt, men inte omöjligt. Det är dags för politisk handling. Vi liberaler kapitulerar inte inför dessa svårigheter, utan står redo att ta de steg som krävs för att säkra de reella och aktuella hot mot vårt öppna samhälle vår mångfald och vår demokrati som falska nyheter och alternativa fakta utgör.

CECILIA WIKSTRÖM är EU-parlamentariker för Liberalerna.

Steve Bannon, mannen som låg bakom Donald Trumps valkampanj, talar på ett möte i Rom som ordnats av ett av de högerextrema partierna i Italien.

FOTO: TT